

Brief aan de Formateurs van de Provincie Utrecht

Inzake: Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug

Cc: Griffie van de Provinciale Staten van Utrecht, CdK Provincie Utrecht

Utrechtse Heuvelrug, 13 mei 2019

Geachte heren Van Ojik en Van Dijk,

Graag willen ondergetekenden uw dringende aandacht vragen voor het volgende: wij maken ons grote zorgen over de manier waarop het plan voor een nieuw Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug ('NPUH') nu in sneltreinvaart wordt uitgevoerd. U heeft hierover al informatie ontvangen van de belangengroepering Utrechts Particulier Grondbezit ('UPG'), deze brief is een aanvulling daarop. De geplande startdatum van het nieuwe Nationaal Park is 21 mei 2019 maar het Park zal van start gaan zonder deelname van de particuliere natuurbeheerders. Zoals u waarschijnlijk bekend, is de gedachte achter het NPUH de vorming van een samenwerkingsorgaan tussen Provincie, Gemeenten, Terrein Beherende Organisaties en particuliere natuurbeheerders. Echter, de belangen van de particuliere natuurbeheerders worden hierin niet (goed) meegenomen. Van een echte samenwerking is dan ook nog geen sprake. Met ca. 8100ha beheren particulieren 37% van de natuur op de Heuvelrug en ondergetekenden maken 40% uit van deze groep. Daarnaast speelt ook het formele punt dat de concept statuten pas op 26 april jl. met de particuliere natuurbeheerders zijn gedeeld en bovendien nog niet eens zijn besproken in de governance werkgroep van het NPUH. Een deelnemersovereenkomst aan het park is op moment van schrijven van deze brief nog niet gereed dus deelname van particuliere natuurbeheerders is, los van de inhoudelijke bezwaren, ook niet mogelijk.

Wij hebben onze inhoudelijke zorgen in veel verschillende fora kenbaar gemaakt maar hieraan wordt tot nu toe volledig voorbijgegaan. Een aantal zaken willen wij graag extra onderstrepen in aanvulling op hetgeen het UPG al heeft ingebracht.

1. Wij hebben een rapport (nov 2018) bijgevoegd van een door de provincie gefinancierde gebiedsbemiddelaar (Paul Kindt) die in kaart heeft gebracht hoe de particuliere natuurbeheerders staan ten opzichte van deelname aan het NPUH zoals het er nu voorstaat. De cijfers spreken voor zich en de adviezen lijken duidelijk. Ongeveer 99,5% van de particulieren die hebben gereageerd (gemeten in ha natuurbeheer) wil niet onder de huidige voorwaarden deelnemen aan het nationale park. Slechts 0,5% zegt onomwonden ja tegen het Nationaal Park. De groep die het onverantwoord vindt om onder de huidige omstandigheden mee te doen omvat dus ruim 1/3 van de oppervlakte van het Nationale Park. De zorgen over het Nationale Park worden dus breed gedragen onder particuliere natuurbeheerders. Echter, in plaats van een pas op de plaats te maken en te zien hoe de zorgen van particuliere natuurbeheerders (die wij al jaren kenbaar maken) kunnen worden geadresseerd, lijkt de hele procedure nu in een stroomversnelling te raken.
2. Zeer recentelijk ontvingen wij via het UPG enkele documenten van de Provincie aangaande de voorgestelde governance van het NPUH. Die governance biedt de particuliere natuurbeheerders weinig tot geen inspraak. Alle bevoegdheden komen bij een eenhoofdig bestuurder te liggen met alleen een Raad van Toezicht en een (verdeelde) algemene vergadering naast zich die op grote afstand van de dagelijkse besluitvorming staan.

3. Een ander belangrijk punt is dat er nog geen uitzicht is op welke inkomsten het Nationaal Park kan genereren (wel hoeveel het kost: 1,6 miljoen voor de komende 2 jaar en de afgelopen 2 jaar is al 1,2 miljoen aan dit project uitgegeven). Dit betekent dat de organisatie uitsluitend op subsidies e.d. is aangewezen, hetgeen een zeer onzekere basis oplevert. Hoe geëncmmiteerd zijn bijvoorbeeld de gemeentes nog op de Heuvelrug, getuige de recent aangekondigde bezuinigingen van de Gemeente Utrechtse Heuvelrug op de bijdrage aan het Nationaal Park en het feit dat het Park van start gaat zonder een groot deel van de natuurbeheerders uit deze gemeenten?
4. Verder sturen wij u een brief aan het NPUH van Landgoed Den Treek-Henschoten van januari 2018 die veel van de bedenkngen van particuliere natuurbeheerders goed weergeeft.

Tot slot geven wij graag mee dat voorafgaande aan de definitieve oprichting van het oorspronkelijke NPUH in 2003 de Rijksoverheid aanvankelijk ook een aantal “spelregels” voor het NPUH van bovenaf heeft willen opleggen aan (particuliere) terreineigenaren. Met steun van het toenmalige Provinciebestuur en intensief onderhandelen is destijds een redelijk compromis tot stand gekomen op basis waarvan het oorspronkelijke Park tot stand is gekomen. Bij de huidige (uitbreidings)plannen voor een NPUH nieuwe stijl zijn wij niet eens aan echte onderhandelingen toegekomen, omdat wij tot nu toe, behoudens vriendelijke maar vage mails en brieven, geen enkele duidelijke reactie krijgen op de voorstellen van de particulieren.

Graag willen wij u daarom vragen, in het kader van de formatie, deze trein, die in sneltreinvaart doordendert, af te remmen totdat de nieuwe gedeputeerde en/of de nieuwe provinciale staten hierover iets kunnen zeggen en er echte onderhandelingen met de particuliere natuurbeheerders kunnen plaatsvinden. Mede gezien de grote subsidiebedragen die hiermee zijn gemoeid, is het van groot belang dat het fundament van deze organisatie goed staat en dat alle partijen die een bijdrage leveren aan de natuur van de Heuvelrug hierin zijn vertegenwoordigd. Indien gewenst zijn wij natuurlijk graag bereid om op korte termijn een persoonlijke toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

Sander Haken – Landgoed Den Treek-Henschoten – Gemeente Leusden – 2.320ha

Jim van Notten – Landgoed Huis te Maarn – Gemeente Utrechtse Heuvelrug – 203ha

Per Insinger – Landgoed Pijnenburg – Gemeente Baarn – 350ha

Henrick van Asch van Wijck – Landgoed Prattenburg – Gemeente Rhenen – 445ha